

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Nr. 5048 Pl. 1901.

CONCURS

La institutul archidieceșan pedagogic-teologic din Sibiu au devenit vacante și sunt de ocupat **trei posturi de profesori**. Pentru îndeplinirea acestora se publică prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Concurenții vor avea a subțerne la consistoriul archidieceșan concursurile înscrise cu documente: că sunt Români greco-orientali și că au calificatiunea de profesor, indicată și în statutul organic § 122, punct 10, atât pentru secțiunea teologică cât și pentru cea pedagogică, apoi și în regulamentul pentru examinarea candidaților de profesură la institutul pedagogic teologic al archidieceșei gr.-or. române din Transilvania votat în 1875; eventual și alte documente recomandate.

Emolumentele înscrise cu ficcare din aceste posturi de profesori sunt: în primii trei ani de probă 1600 corone salariu și 300 corone bani de cuartir; ear' după definitivare salariul usitat.

Sibiu, din ședința consistorială dela 4 Iunie, 1901.

Ioan Metianu m. p.
Archiepiscop.

Festivitățile populare în lumină culturală.

În istoria culturală a tuturor popoarelor, memite a avea un rost istoric, întâlnim instituții cari sunt calificate de a scote din ogașa obicinuită viața lor psihică și a îndrepta cursul acesteia spre țărinele mănăse, ce o impresoră. Este recreator pentru sufletul unui individ momentul în care pôte să se smulgă din obicinuitul de toate zilele și să-și îndrepteze ochiul sau sufletesc spre regiuni străine, cu nouă și necunoscute peisagii. De aici sufletul seu, odichnit de greul vieții, și redobândește putere nouă, și recăștigă inspirație la o nouă muncă, se restaurază pe deplin, căci privirea sa se premenese la nouă și înviorătoare aspecte.

Nu mai puțină trebuință are și spiritul unui popor de ivirea unor atari clipe, în cari și el se se recreeze, și el se-și reîmprospeteze forțele usuate, și el se-și redobândească firea veselă, doritoare și însuflețitoare spre o nouă și stăruitoare muncă. În spiritul comun al popoarelor *viează aceleași forțe*, ca și în spiritul indivizilor, numai pe o scară mai întinsă și în o masă mai estinsă. Cumcă așa se raporta lucrul, e mai presus de ori-ce îndoială, când ne gândim, cum poporul din însași firea sa și-a croit momente de distracție, ocațiuni de petrecere și recreare, pe cari în mod spontan și așa zicând instinctiv le cultivă cu multă predilecție.

Cum însă știut este, că *clasele dirigitore* ale popoarelor, ajunse la o maturitate în cultură, au căutat și caută mereu să studieze și utilizeze *pulsatiunile* firești din viața psihică a popoarelor, natural că popoarele mai sus puse în cultură vor pricepe mai bine și

vor să folosi, în profitul cultivării popoarelor, mai cuminte impulsurile culturale, isvorite din masele poporului. Nu putem deci decât să ne simțim prea plăcut atinși în orgoliul național, când vedem, că și la clasele inteligente ale neamului nostru din această patrie a început să se observe de câțva timp încoco o manifestare, care denotă o înțelegere a direcțiunii culturale indicate. O atare manifestare privesc eu în inițiativa luată de inteligența sibiană în scopul de a aranja o *serbătoare populară* cu ocazia adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ce se va ține anul acesta în Sibiu. Această idee, ivită mai anii trecuți în alte părți tot la atare ocazie, merită totă considerarea și *îmbrățișarea cu căldură* din partea acelor, cari pot contribui la o realizare a ei, în măsură cât mai deplină și mai multămitore. Ideea nu e nouă; după cât îmi este mie cunoscut, inteligența noastră i-a dat în timpurile mai nouă atenție în „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedorei”, care cu o rară pricepere a știut să împreune, cu ocazia adunărilor ei, acest factor cultural, și a priceput să atragă poporul și să l'alipescă de inteligență, făcându-l să înțeleagă, că *inteligența* eșită din masele poporului numai spre binele și *fericirea* acestuia e *hotărâtă* și voește să lucreze.

Încât atinge însă poporul nostru, la el găsim serbările populare întrebuintate din vechime cu un deosebit cult. Așa bine cunoscut ne este tuturor serbarea *Bănădenilor* numită „*Ruga*”, de asemenea serbarea *Crișenilor* cu numele „*Nedeie*”. Acestea sunt serbători populare, în stil mai mare, cari se ridică ore-cum preste *caracterul lor local* și împrumută un caracter de natură mai generală. Altcum fie-care ținut și are serbătorile proprii, se înțelege, mult puțin în *colorit religios*, după cum *religioasă* e și *firea Românilor*. Jocul dela „*Găina*” în *Dumineca* după *Stul Petru*, care a atras deja atenția străinilor asupra-și și a fost comentat și în scrieri literare, deși și-a *perdut mult* din *forma* sa de odinioară, totuși mai sustă și astăzi și se privește de un loc de convenire a *Moșilor* cu cei de pe văile *Crișurilor*. Din punct de vedere al *culturii poporului* ar merita să se facă de competență o *descriere minuțioasă* a tuturor serbătorilor populare, ca astfel *etnologul* priceput și *psihologul social* să pôte face *studii comparative* și pe baza acestora să abstragă *legile firei și caracterului* poporului român. Până se vor fi terminat atari *lucrări monografice* în toate direcțiunile, zadarnice rămân ori-ce încercări cu *chestionare* de a afla și stabili *individualitatea etnică* a neamului nostru.

De ce ore le atribuim noi atâtea importanță acestor fel de serbări?

Scurt și precis: pentru-că în ele se reoglindează *productele naturale*, isvorite din însași firea Românilor; apoi pentru-că ele sunt chemate de a abate din alvia obicinuită fluviul vieții psihice a acestui neam și astfel a-i aduce recreare și a-i da condiția igienică a în sănătoșării.

Nu de puțină valoare este și contactul cu *inteligența*, — „*spiritus regens*”-ul ori-cărui popor, să mai adaugăm și fo-

losul ce-l trage poporul din contactul reciproc în urma schimbului de idei și pățanii, și iată *cuintesența* foloșelor mari, ce pot resulta din atari întâlniri solemnele. Dela sine se înțelege, că în cumpănă trage foarte mult spiritul de organizare și arangiere de cari sunt conduși ce-i ce-și iau asupra-și o așa nobilă sarcină, cari pe lângă zel și inspirație trebuie să aibă: o cultură vastă, o pricepere în obiceiurile și datinele poporului, o orientare perfectă în mișcările culturale moderne și o cunoscință a istoriei popoarelor. În lipsa acestora rămânem la zicala Romanilor „*ut fecisse videatur*”. Frații din *Regat* sub ministerul *Spiru Haret* și în trecut și azi dau dovești, că știu face întrebuintare de acest puternic mijloc cultural.

Sub respectul acesta însă merită totă lauda *Germanii* din Imperiul german, căci aici serbătorile și jocurile poporului sunt puse pe primul plan de muncă culturală. Un deputat din *Reichstagul german* mai anii trecuți a ținut un forte instructiv și entusiast discurs în *favorul serbătorilor populare*. S'a constituit și o *societate* cu menirea de a promova aceste instituții, care de curând a lansat un apel, ce s'a afișat pe tabla neagră a tuturor universităților și a fost primit cu aplaus de tinerimea germană. Tendința acestei societăți e de a *prinde în mrejele ei tinerimea*, bineștiind, că ea e mai accesibilă pentru nouă curente și că e cel mai bun conductor pentru de a face să străbată în masele mari ale poporului atari institute binefăcătoare.

Nu putem revendica pentru secul trecut, cu atât mai puțin pentru cel actual: *crearea acestor instituții*, căci o întâlnim și în evul de mijloc, în așa numitele *turniere* ale cavalerilor, dar' apoi o găsim mai pregnant exprimată la *Greci* în jocurile: *olimpice, pitice, isthmice* și *nemeice*. Cine nu știe, de ce însemnatate culturală erau aceste instituții?

Cât de mult nu prețuia cununa de laur adusă de pe câmpul de întrecere, unde se țineau aceste jocuri?...

Cel ce pricepe *rostul istoriei* popoarelor, cel ce știe să strabată în *fundul* cultural al timpului în care trăește, cel ce și ia *sborul spre înălțimi ideale*, cel ce nu prețuește *banul de bunul suprem al lumii*, va ști să înțeleagă că a *cultiva* și a *sprigini serbătorile populare*, înseamnă a *lucra* în modul cel mai sigur la *emanciparea spiritului* unui popor de sub *povara crasului materialism* și a-i da *sbor spre înălțătorul idealism*.

Să îmbrățișăm deci toți și din toate puterile *festivitatea populară*, proiectată a se ține în Sibiu cu ocaziunea adunării generale de est-an a „*Asociațiunii*”. Ear' cei însărcinați cu aranjarea ei, să-și pună întreaga minte și întreaga inimă în serviciul cauzei, pentru-că succesul să fie deservit. În deosebi fruntașii nostri dela sate se nu uite a explica din vreme poporului însemnatatea *festivităților populare*, și să facă din vreme toate pregătirile, ca serbarea proiectată să iase spre bucuria poporului, spre fala și mândria inteligenței, și în folosul nostru, al tuturor Românilor!

Dr. Petru Șpan.

„Ilustrul patriot”.

Nimic nu rămâne nerăsunat în lumea acesta. Mai curând sau mai târziu trebuie să i-se infunde celui-ce una vorbesc și alta face, sau, cum zice proverbul unguresc: *predică apă și bea vin*.

Lui *Ugron Gábor* deputat, politician și șef de partid, i-s'a infundat de mai multe ori. Tocmai pe când rostea cea mai strașnică filipică în dieta magiară în contra întrebuintării limbei germane din partea autorităților magiare, în afacerile interne ale armatei comune, i-s'a dovedit, că el însuși, *Ugron Gábor*, a adresat ministrului comun de război o *petițiune germană*, terminată cu „*gehorsamster Diener*”.

Și pe când rostea, cu altă ocaziune, o zdrobitoare vorbire în contra întregii instituțiuni a armatei comune, i-s'a pus sub nas contractul ce-l are legat cu ministerul comun de război, cu care stă în raporturi de contractant, având să i-liferaze *ovės*.

Dar' mai rău i-s'a infundat acuma, cu destăinuirile ce le face prietinel seu *Rimler*, un aventurier politic, dat afară din postul destul de frumos ce-l avea în ministerul comun de externe.

Omul acesta a edat o broșură la Paris, în care l prezentă pe *Ugron* într-o lumină forte ciudată. El vorba în broșura cu desvélirile, apărută în limba franceză și cea germană, despre aceea, că *Ugron* a căutat în străinătate *bani*, pentru-ca cu ajutorul lor să-și organizeze partidul și să pôte intra întărit în parlamentul magiar, pentru a face acolo propagandă cu *succes* în scopul ruperii legăturilor cu tripla alianță și a legării unei alianțe franco-ruse-austro ungare.

Va să zică, el, *Cato*, care condamna corupția la alegeri și trimitea fulgere și trăsnete asupra celor-ce cumpărau voturile cu bani, nimicind astfel convingerea și independența cetățenilor, a umblat singur să pună mâna pe bani, pe mulți bani, pentru-ca să facă asemenea!

Iată un politician magiar, care merită titlul ce i-l da într-o scrisoare vrednicul seu amic *Rimler* de: „*ilustru patriot!*” Intru adevăr — *ilustru!*

Nu ne putem estinde asupra tuturor desvélirilor ce se fac în broșura lui *Rimler*, în care sunt reproduse scrisori de ale lui *Ugron* și alte documente, pe cari *Rimler* nu le-a putut scutura din mână; ci pe baza celor cuprinse în ea stabilim pe scurt următoarele puncte de acuză ridicate în contra lui *Ugron*:

Ugron a început tratări, prin *Rimler*, cu un reprezentant al guvernului francez, va să zică cu o *putere străină*, în chestia legării unei alianțe, care e contrară alianței triple, corăspundătoare intențiunilor și politicii *Coróni*; ear' în scopul acesta a avut și el, *Ugron*, întrevederi cu ministrul francez de externe *Delcassé*.

Ugron a cerut în schimb, pentru serviciile ce le va aduce cu partidul seu Franciei, nimicind influența Germaniei asupra monarhiei noastre, și făcând posibilă legarea unei prietenii intime între Austro-Ungaria și Francia: *înființarea unei bănci mari în Budapesta*, cu capital francez, ale cărei venit, sau o parte din venit, să cadă în *favorul partidului lui Ugron*, pentru a le folosi în scopuri politice de partid, parte pentru susținerea de gazete, parte pentru *acoperirea speșelor* de alegere pentru dietă!

Și aici e aici! El, *Ugron*, care cu gura a condamnat toate actele de corupțiune la alegeri, și și-a timbrat neamul din care face

parte de corupt și coruptibil din motivul, că numai pe bani merge la urnă: a căutat să pună mâna pe bani, ca și el tot astfel să-și ducă la urnă poporul, pentru a-i da votul!

Și culmea e, că Ugron nici nu neagă lucrul acesta. O spune în declarația publicată în numărul de Duminecă al ziarului „Magyarország” că e foarte adevărat: a avut intențiunea să înființeze o bancă franceză în Budapesta, al cărei venit să cadă (în parte) în casa partidului său (compus din șapte oameni!) și că în privința aceluia a avut întrevvedere cu ministrul de externe al Franciei, dar — fără rezultat; și acesta e singurul lucru pe care-l regretă. Neagă însă, că ar fi făcut concesiuni politice naționalităților nemagiare din Ungaria, lucru cu care asemenea îl acuzase Rimler; pentru că, vedeți Dămine, adevărata crimă este numai aceasta: apropierea de naționalități!

Presa magiară, precum și cea din Austria, îl condamnă rău pe Ugron pentru intenționatele sale operațiuni financiare, și Sécuiul cu greu se va pute spăla de pata ce i-a făcut-o amicului său Rimler, care pe deasupra a mai depeșat de la Paris, unde se afla, că a plecat cu trenul la Budapesta, pentru a dovedi și cu alte documente, încă nepublicate, că tot e adevărat din ce a scris despre Ugron în broșura cu pricina.

Dar' descurse Ugron cum știe și cum poate din încercătura în care a intrat; pe noi lucrul puțin ne privesce. Ce voim a remarcă este, că pe când noi suntem timbrați de trădători de patrie dacă ni-se trimite mici ajutoare dela frații din regat pentru ridicarea vre-unei biete de școle, sau pentru repararea vre-unei biserici: eată Magiarii cum umblă în străinătate după parale în scopuri politice! Asta e moralitatea politică în Ungaria? Și oameni ca Ugron să fie judecătorii nostri în chestii de patriotisme?? Dar' încheiem cum am început: nimic nu rămâne nerăsunat în lumea aceasta!

Dela conferențele învățătoresci.

Protocolul

conferenței învățătorilor din protopresbiteratele Agnita și Făgăraș, ținute în Făgăraș, în anul 1901.

(Urmare)

Se pune la ordinea zilei tema designată în conferința din anul trecut: „Materialul pentru anul prim de școală din fie-care obiect de învățământ, având de basă planul din normativul școlar votat la anul 1882, cu care lucrare au fost însărcinați membrii conferinței Ioan Capătă, Mateiu Mateiu, și Ioan Paicu.

După ce se ascultă lucrarea membrului Ioan Paicu, care a tratat materia numai singur, apoi cea a membrilor Ioan Capătă și Mateiu Mateiu, cari au lucrat laolaltă, se iau următoarele concluse:

1. *Religiune.* Materialul din normativ e bine ales. La cele din normativ s'ar mai pute adăoge: Semnul crucei, unele istorioare morale

chiar și în școlile cu un învățătoriu, unele poezii religioase, cum e: Dămine tu ne-ai ajutat; Cerescule Impărate în fine după ce vor ști ceti și scrie: „Sciu să scriu, sciu să cetească”.

Din istoria biblică se se iee numai născerea și pruncia lui Iisus și a lui Ioan Botezătorul până la întâlnirea la Iordan.

Aceste ca tipuri de viațuire morală.

2. *Limba română.* Materialul din normative e bine ales, cel mult s'ar pute omite pasagele în cari se cere să se facă idei apercceptive despre părțile corpului omenesc, deoarece acelea vin tractate ca bucăți de cetire numai cătră finea abecedariului, și în anul prim cu greu se poate ajunge până acolo.

3. *Limba magiară.* Materialul e bine ales, altcum din acest studiu cu greu se poate face ceva în anul prim de școală, chiar și la școle cu doi sau mai mulți învățători.

4. *Comput.* Materialul e bine ales. La nici un cas se nu se iee numerii preste 10, ci se rămânem la operațiuni cu numeri 1—10.

5. *Cântările.* Ar fi de dorit, ca cântările să se propună la olaltă cu celelalte despărțiminte, și posibil de una și aceeași persoană chiar și la școlile cu mai mulți învățători.

6. *Gimnastică.* Materialul e potrivit. Se pune la ordinea zilei tema: *Comuna politică*, ca lucrare practică de învățătoriu Ioan Popa.

După terminarea aceleia se deschide discusiunea publică.

Ilariu Comșa arată, că pe trépta a doua nu s'a lucrat nici destul nici întru toate corect.

S'a vorbit de virilisti și nu s'a spus cine sunt virilisti.

Chirion Adămoiu arată, că în general lucrarea a fost cam slăbuță pe toate treptele, singură ținta a fost bună. Trebuie însă să fim cu considerare la împrejurarea, că prelegătoriu e om tiner, care numai acuma a absolvat cursurile pedagogice în cale privată, și nu a putut face practică la seminarium.

Ioan Paicu reflectă la aceea, că prelegătoriu n'a susținut disciplina, n'a dat definițiuni bune, și apoi definițiunile nu le-au indus elevii în caiete.

Nicolau Aron, vede cel mai mare defect în aceea, că prelegătoriu nu a fost bine pregătit.

Stefan Angel arată, că s'au folosit termeni necunoscuți elevilor: naționalitate, meserie etc. cari nu s'au explicat elevilor.

Conferința află lucrarea de suficientă ca dela un începătoriu.

Se pune la ordinea zilei tema: *Roua și bruma*, ca prelegere practică de Ioan Ciungară.

După terminarea aceleia se deschide discusiune publică.

Traian Păcală arată, că tema a fost foarte bine predată. Puține observări totuși are. Prelegătoriu nu a spus că nu se formează totdeauna rouă, de pildă când e vânt, când e nor, apoi a făcut prea multă analiză.

Ioan Paicu se alătură la constatările în general ale antevorbitoriului și mai adăogă, că nu s'a ilustrat pentru ce nu se formează rouă sub coperiș.

Chirion Adămoiu constată, că nu s'a făcut prea multă analiză, din contră cu cât facem mai multă analiză, cu atâta este mai bine, căci scormonim toate ideile apercceptive ale elevului.

În acest înțeles vorbesce și Galacteon Stelea.

Conferința constată, că tema a fost foarte bine lucrată și predată.

Cu acestea ședința se termină la orele 7 séra. (Va urma).

„Asociațiunea”, despărț. Hida-Huedin.

Convocare.

Comitetul despărțământului „Hida-Huedin” al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” prin această convocă adunarea cercuală pe 7 Iuliu 1901 în B.-Huedin (B.-Hunyad) și invită cu totă onorea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de „Asociațiune” și doresc a promova interesele ei, să participe la această adunare a despărțământului, carea se va ține după următorul

Program:

1. După întrunirea în localul destinat pentru ținerea adunării: deschiderea acesteia prin directorul-președinte al despărțământului.

2. Exmiterea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării.

3. Raportul comitetului despre activitatea despărțământului.

4. Raportul cassariului, conținând rațiociniul de pe anul expirat și proiectul de budget pe anul venitoriu.

5. Exmiterea comisiunilor:

a) pentru încasarea taxelor și câștigarea de membri noi pentru „Asociațiune”;

b) pentru censurarea raportului comitetului;

c) pentru censurarea raportului cassariului conform punctului 5.

6. Disertație conform §-lui 37. din statute.

7. Raportele comisiunilor exmise conform punctului 6, și deliberarea asupra lor din partea adunării.

8. Eventuale propuneri.

9. Exmiterea a doi delegați, cari să reprezinte despărțământul la adunarea generală a „Asociațiunii”.

10. Închiderea adunării prin președinte. Din ședința comitetului despărțământului „Hida-Huedin” ținută în

B.-Huedin, în 18 Iunie st. n. 1901.

Ioan Pop,
director-președinte.

Dr. Andreiu Pop,
notrariu-controlor.

Esamene în Turcheș (Săcele).

— 7 Iunie st. v.

Printr'o fericită întâmplare putui lua și eu parte la esamenele ce s'au ținut la școala noastră elementară, cari esamene de multă vreme nu le-am mai cercetat.

Esit din aceste școle cu întemeiat renume — căci renumite sunt ca pepiniere de băeți inteligenți în general școlile secelene, în special *Turcheșul* și *Satulung*, ceea-ce cu pipăibile date ne arată de o serie de ani anuarele gimnasiului din vecinul Brașov, — 8 ani de zile fui reținut de studiile gimnasiale, apoi de cele universitare, așa, că după marele și îndelungatul răstimp îmi păru un ce de tot atrăgător și ademenitor gândul de a mai vedea, cum și ce știu băeții din satul nostru.

În deosebi amintindu-mi trecutul frumos al acestei școle voiam a face o comparație între învățământul contemporan copilăriei mele și cel nou, ba dispunând de cunoștințe pedagogice să încerc a-mi face și eu reflexiunile mele.

Drept să vă spun, plin de încredere, că nivelul cel vechi de învățământ nu e pierdut, mi-am îndreptat pașii spre edificiul destul de imposant al școlei dominând prin admirabilă-i pozițiune întreg satul și având în față biserica, — la ceea-ce nu arare-ori îți vine gândul, că aceste 2 instituțiuni de conservare a românismului în Turcheș au fost puse vis-à-vis, ca mutual să emuleze întruplînirea misiunii lor.

Sub presiderea comisariului tractual dl paroch *Dr. Vas. Saftu* decurseră esamenele în 7 Iunie st. v. a. m. începând primul despărțământ și terminând al șeselea. Un public destul de numeros asista la examen.

Peste tot esamenele au succes admirabil, excepționând despărțămintele învățătorului *Gerasim Comanescu*, care fu nota discordantă în mai bunul succes general. Dl comisar a fost peste tot mulțămît cu progresul elevilor, conducând esamenele, ca în totdeauna și acum cu deosebit tact și ținută pedagogică, ceea-ce trada pe bărbatul esert și versat mult în chestii pedagogice, căutând a infiltra băeților atât în vorbirea de încheiere, cât și la răspunsuri *iubirea de neam*.

Fericit preludiv al succesului esamenelor a fost examenul primei clase, condus de bravul și harnicul învățătoriu: *Vas. Ivan*. Dl Ivan mi-s'a părut un om înzestrat cu frumoșe cunoștințe, în deosebi pedagogice, un tact și pricepere în a cunoșce pe micii băeți, cum rar am putut esperia la învățători nu de sate, ci de oraș, și în gândul meu am fericit comuna și băeții, cari pot a-l ave de învățătoriu. Cu deosebire la obiectul religiei a stors admirățiunea celor de față, în special a d-lui comisariu, om foarte competent în materie, care s'a declarat de „*forte mulțămît*”, — ear' la limba română nu am putut decât să admir cetitul fluent al băeților și dezvoltarea judecării mititeilor, pe care dezvoltare a judecării și priceperii, se vede, a fi pus dl Ivan mare

FOIȘORA

Despre doină.

— Dor și jale —
de

D. Stoica.

(Fine.)

Fete și flăcăi cu toții își iau calea cătră casă. A răsarit deja luna, mai curând ca altădată, căci dăor' seia și ea că astăzi vin serătorii veseli și-i e dor și ei s'audă doine de pe drum spre casă, căci de astă vară-i vreme. Ea le luminează calea, eară tinerii doinesc, ce plăcere, feeriă, stelele ce drag clipeșc!

*

Tot aceste stele însă și tot luna fericită plâng cu lacrimi în șirăie când aud o doină-amară într'un cimiter uitat. Un copil ce-abia n'ecpuse să trăiască — a rămas orfan pe drumuri. Își plânge cu dor părinții, ce bine-ar fi lângă ei, căci pe lume nu-i scăpare, cu străinul nu te-ajuti. Îl înecă plânsul, bietul, când începe cu bocitul:

„Strugurel bătut de pără,
Rău e, dămine, fără tată.
Strugurel bătut de brumă,
Rău e, dămine, fără mamă.”

De-ai călca din peatră'n peatră
Din străin nu-i face tată.
De-ai călca din urmă'n urmă
Din străin nu-i face mamă.”

Și de-l înecase plânsul, doina l'a înșeninat, i-a mai dat putere. Dacă e străin pe lume, dacă n'are prietini, rude — are totuși mângăierea de-ași spune doinei dureră. Doina-apoi la răndu-i face să și mai uite de năcaz, ear' pe cei ce-o aud îi îndemnă să-l asculte pe orfanul, să-i dea mână de-ajutor.

Doina-i ușurează greul celui înglodat în rele; celui asuprit de vremuri, ea-i promite ușurare, mângăiere, fericire. Când o cântă, tot Românul și-a uitat de griji, năcazuri, are clipe ne' norate.

Fie ce-o vrea Dumnezeu,
Eu îmi cânt cântecul meu.

Lângă vin începe-o doină, ce-l îmbată mai pogan decât chiar vinul. Veselie amestecată cu durere și-oțelită și de vin dintr'odată erump în doină și-astfel doina-i dureră, e și veselă și tristă. Duiosia ei nespuse te oprește în loc, te chiamă s'o ascuți și s'o înveți:

Bate-mă, Dămine, să mor
În brațele cui mi dor,
Bate-mă, Dămine să zac,
În brațele cui mi drag.

Sau:

Amărit ca mine nu-i
Fără puil cucului.

Când îl lasă mama lui
În mijlocul codrului.
De când maica m'a făcut
Numai de plug am ținut
Am arat și-am sămănat
Și amarul m'a 'ngropat.
Dar' de bir de dări nu-mi pasă
Bin' că doina nu mă lasă
Nici la rău și nici la bine:
Ea-mi mai ține cele zile.

Când plcă la cătăniă, e cuprins de amar Românul. Plâng ai casei, plânge satul și-l afuriscă pe Némțul. Mamele sunt copleșite de durere și încep o doină astfel:

Vai de mama cu feciori,
Că plânge de multe-ori.
Se căsnesce până'i creșce
Și 'mpăratu-i cătănesce.

În străini când e Românul și-l ajunge dor de casă, îl cuprinde o durere și erumpe într'un cântec jalnic și sfâșietor:

Săracă străinătate
Mult avui de tine parte,
Vai măncatu's de străini
Ca earba de boi bătrâni.
Vai, măncatu's de pecate
Ca earba de vaci cu lapte,
Și măncatu's de nevoi
Ca earba de cele oi.

Pe bătrâni îi 'ntineresc doina și le dă putere. Cu cât dor și-aduc aminte ei de tinereță lor și ce drag își spun trecutul, amintirile din vremuri într'o doină trăgănată:

Când eram în vremea mea
Șapte mândre'mi trebuia.
Decând am îmbătrânit
Cu-una m'am îndestulit.

*

Lucru scump e doina noastră, o comoră nesecată și în veci neprețuită, fără ea nu-i chip și modru, ca să o ducă Românul. Fără ea n'am fi putut să răbdăm atâtea rele, câte ni-s'au pus pe suflet. Ea ne-a ținut până acum și ne ține și astăzi tot ea. Ea n'oseșce or și unde pe Român în rău și n' bine. Și grijiți să nu o pierdem, că-am ajunge vremuri triste, căci amar s'ar răsbuna doina, al nost cânt de vécuri.

Să fim mândri totdeauna, că-i a noastră, numai a noastră e doina. Mulți ar vrea să o aibă. Cei ce n'o cunoscă bine dați o raită prin popor, ascultați-l și apoi spuneți, că nu-i doina cel mai scump tesaur, spuneți, și de nu am drept, sunt gata să înfrunt ori-ce.

Nu uitați, Români, poporul, cercetați-l cât mai des, — numai să-i audă doina, căci v'asigur că în viață n'or fi clipe mai senine, momente mai fericite, decât când căduți pe gânduri veți visa zile de aur înspirați pe nesimțite de o doină, ce răsună trăgănat lângă-nu un isvor, povestind întreg crezul mândrului nostru popor.

Bpesta, April 1901.

pond, și cu cel mai mare drept. Și rezultatul acesta l'a avut aici dl Ivan în decurs de 4 ani de zile de arândul.

Și se vedeți ironia sortii! De patru ani servind și dând probă de calificățiune superioară, dl Ivan nu a fost definitiv încă în postul său aici. Ba ce e mai mult, contra acestui brav învățător, care numai onore a făcut acestei școle, nisece oameni „mici de inimi, mari de patimi” și-au îndreptat până acum în continuu puterea și influința lor și sunt decise a duce ad absurdum tot pentru a-l depărta din acest sat, și acesta din motive ale lor, subiective, de natură josnică, cari motive însă, de măr vor silă, nu voiu pregeta a le da în vileag, ca urbi ot orbi să se știe, că sunt oameni, cari și din ceva așa ideal, așa de sfânt ca cercul de activitate al unui învățătorului își fac obiect de depindător de capriciilor lor. — De altminteria sunt deplin convinși, că Prea Ven. Consistoriu arhiepiscopesc nu va lăsa, ca oameni fără scrupul să facă ce vor vrea și, ca un învățător să ajungă păpuse în mâinile unora cari nu știu ce fac. Videant consules!

Prea am deraiat dela obiectul principal: să continuu firul examenelor mai departe. Urmă de despărțământul al doilea și al treilea învățătorul Ioan Pascu. Dl Ioan Pascu stătu cu băieții săi la nivelul recerut: dovedi o rutină bogată și o străduință de fer în activitatea sa, precum și ușurința în examinare, caracteristica spiritelor specializate și devotate chemărei.

Dl Comanescu cu examenele băieților săi din despărțământele superioare nu a făcut de astădată laudă școlei. Trebuie știut însă, că dl Comanescu numai a suplinit dela Crăciun postul de învățător rămas vacant prin mărtea fostului învățător: An. Bersan. Ar fi de dorit, ca cele trei despărțământele superioare să fie încredințate dlui Vas. Ivan, care deja până acum a prestat mai mult de cât a promis, și atunci cu drag vom pute urmări dezvoltarea acestei școle, pusă sub conducerea unui om brav.

Am ținut a publica acest raport din mai multe motive, întră cari principalul e, ca să se cetască și de cei mai de departe despre progresul ce-l fac Secelenii, contra cărora în timpul din urmă mai ales își îndreptă ochii patrioții, și să arăt, că și aici Românimea e tare, având învățători harnici, despre ceea ce de altă parte se se convingă și înșiși Secelenii, respective cei din Turcheș și se învătăm a prețui mai mult pe acești stâlpi ai culturii naționale.

NOUTĂȚI

Incheierea anului școl. în seminarul „Andreian”. Deore-ce anul școl. curent în seminarul arhiepiscopesc s'a început la 1 Septembrie st. n., corpul profesoral prin un conclud aprobat și de consistoriu a decretat ca zi festivă pentru incheierea anului școlar ziua aniversării morții marelui, fericitului în Domnul arhiepiscop metropolit Andreiu baron de Șaguna, al cărui nume l'pôrta institutul, și astfel acest an școl. se va încheia Sâmbătă în 16/29 Iunie a. c. prin serviciu divin, începându-se s. liturgie la 9 ore, ear' după liturgie se va celebra paras-tas pentru odihna sufletului acestui fost mare arhieru; apoi se va publica în sala cea mare a institutului rezultatul clasificărilor, cu ceremonialul obicinuit în ziua din urmă.

In atențiunea meseriașilor. Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș „Andreiana” proiectează arangiarea unei expozițiuni din industria profesională și de casă în Sebeșul săsesc.

Vor espune învățăceii, sodalii, măestrii și țărani din Sebeș și jur, pot să espună și măestrii și sodalii din alte părți, ceea-ce fără îndoială ar contribui la o mai bună reușită a expozițiunei.

Ziua deschiderii expozițiunei e fixată pe 29 Iunie st. v., — ziua de Sânt-Petru. — Premiile și diplomele se vor împărți la incheiere, ce va urma circa la două săptămâni.

Obiectele din afară se primesc și sunt a se trimite la adresa reuniunii cel mult până la 27 Iunie v. Detaluri despre programa expozițiunei se vor publica ulterior.

Esamenale dela seminaru. Conform programei publicate și în ziarul nostru, esamenale la institutul nostru teologic-pedagogic din Sibiu s'au început în 17 Iunie st. n. și conduse de comisarii consistoriali: asesorul protopresbiter Z. Boiu pentru secțiunea teologică și protopresbiterul I. Papiu pentru secțiunea pedagogică, se vor încheia poimâne, rămânând ca Sâmbătă să se facă încheierea solemnă, conform notiței publicate la alt loc al numărului de față. Ținem a remarcă și aci, că *Inaltpreasfinția Sa metropolitul*, însoțit de secretariul consistorial Dr. E. Cristea a asistat la examinarea din aproape toate studiile, atât la secțiunea teologică, cât și la cea pedagogică, ridicând astfel solemnitatea esamenelor.

Esamenale școlei de fete a Asociațiunii, începute alaltăieri, se vor termina mâine cu producțiuni din musica vocală și instrumentală, declamațiuni, apoi încheiere solemnă și distribuirea atestatelor. Cei cari din anumite cauze binecuvântate n'au putut asista la aceste esamenale frumoase, să nu pregeta a merge barem mâine, la încheierea lor; sunt o rară serbătoare și mult elevatōre ocaziune aceste esamenale pentru toți cari se interesează de progresul bujorișilor școlei de fete a Asociațiunii. Asemenea merită să fie privită și esoposițiunea lucrurilor de mână femeiesci, caligrafie și desen, produse dragălașe — unele aproape artistice — ale destoiniciei și diligenței elevelor.

Hymen. Măriora Dima din Hunedōra și **Augustin Dima** din Lupeni, logodiți.

Esamene de religie în Budapesta. Zilele trecute s'au ținut în capela gr. or. română din Budapesta esamenale de religie cu elevii gr. or. români ai școalelor primare și medii din capitala ungară, presedate de G. Szerb, vicepresidentul comitetului parochial. Resultatul examenelor a fost foarte bun, ceea ce e a se atribui vredniciei și zelului parochului catechet Genadie G. Bogoevici.

La finea examenului dl președinte în cuvinte bine alese și pline de căldură pune la inimile școlarilor învățătura dreptei noastre credințe, mulțumind dlui catechet pentru succesul ne-așteptat al examenului și încuragându-l la suportarea greutăților ce are să le întâmpine. Și într'adevăr Cuvioșia Sa multe greutăți întâmpină; mulți dintră școlari nici nu știu românește, fiind crescuți în limbă străină. Cuvioșia Sa nici pe acestia nu i-a trecut cu vederea, spiritul evangheliei se nivesce a-l sădi în propria lor limbă în inimile micuților, și suntem convinși că munea destoinică va aduce rodul său și nu peste mult vom auzi la aceste examene numai limba noastră română.

Post de notariu. Cu termin până la 6 Iulie st. n. e scris concurs la postul de vice-notariu comunal în *Fenlac* (Fönlak), comitatul Timiș. Dotația: 1000 corōne salariu, 60 corōne relet de cuartir și după numirea de substitut de matriculant 60 corōne onorariu. Petițiunile sunt a se adresa la protopretorul din Aradul-nou (Uj-Arad).

„Reuniunea română de musică din Sibiu” va arangia în cas de timp favorabil, Joi în 27 Iunie a. c., o *escursiune* în Dumbrava Sibiului, la care sunt invitați toți binevoitorii și spriginitorii Reuniunei.

Plecarea la orele 2 p. m. dela Spitalul militar de „sub arini”.

Imperatul Wilhelm — de două ori bătut. La emulația de yachturi, ținută Vineri în Kiel, a luat parte și împăratul *Vilhelm*, conducând însuși yachtul „Iduna”. N'a avut însă noroc, căci primul sosit la țintă a fost yachtul „Comet”, pe când al împăratului a sosit numai la al treilea loc. Deruta acesta nu-i prea era pe plac împăratului, și pentru a face să se casseze rezultatul emulației a ridicat protest contra yachtului „Comet”. Juriul însă, după îndelungate consultări a respins protestul. Astfel împăratul *Vilhelm* a fost bătut de două-ori în aceeași emulație.

Mulțamită. Subscrierul vin a espri-ma și pe acesta cale adănc simțitelemi mulțumiri tuturor acelor amici și cunoscuți, cari în cea mai grea lovitură a sortii mi-au espri-mat condolențe din tristul incident al perde-rei ireparabile ce am îndurat prin trecerea prea timpurie la cele eterne a neuitatei mele soții Victoria. Apahida la 8 Iunie 1901. *Petru Checiches*, paroch gr. or.

Concert în Năsăud. Reuniunea română de cântări din *Năsăud* învătă la concertul ce l'va arangia Luni (1 Iulie n.) în sala de gimnastică a gimnasiului. Inceputul la 7½ ore; intrarea: pentru membrii activi și ajutatori 1 corōnă, pentru nemembri 1 cor. 60 fileri.

Milionar român în Transvaal. Revista franceză *L'Illustration* publică în numărul său din urmă un clișeu reprezentând redeschiderea solemnă, în prezența generalissimului Kitchener, a unor mine de aur din Iohannesburg. Serbarea redeschiderii a fost presidată de d-nii *George și L. Albu*, directori și proprietari de mine. Lumea se întrăbă, cine sunt d-nii G. și L. Albu? Sunt doi frați români din Galați, cari încă din 1875 au plecat din Galați la Alexandria, apoi în Indii și în Englitera, și dela 1883 se află în Transvaal, unde prin muncă au devenit proprietari a două mine din cele mai mari. Amândoi sunt archimilionari.

Protest pentru ruperea cocardelor naționale. Săptămânile trecute, la o nuntă sârbăscă din *Panciova* erau ca oșpeți și câțiva cetățeni ai Sârbiei, cari în onorea solemnității își puseseră la pept cocarde în tricolorul sârbesc. Organele noastre politiale știind sigur că prin așa ceva se periclităză patria, s'au voinicit și au rupt cocardele de pe peptul Sârbilor. Cum se vestese acum din Belgrad, guvernul Sârbiei a adresat guvernului nostru o notă diplomatică, în care protestăză energic contra ultragiului sârbesc de organele polițiale unguresci față cu cetățenii sârbi.

Esplosiuni cu mărte de om. În magazinul de rachete din *Rittenburg* (America), aflător într'o casă cu patru etagiuri, s'a întâmplat Vineri după amiază mare esplosiune, pe urma căreia întreg edificiul a luat foc. Dintră locuitorii edificiului *doisprezece au fost aflați morți* în ruinele edificiului, ear' alți cinci până acum nu se știe unde sunt. Presiunea aerului, produsă de esplosiune, a fost așa de puternică, în cât toate ferestrele caselor din vecinătate s'au spart tot tanduri.

O altă catastrofă, încă și mai oribilă s'a întâmplat în *Patterson* (tot în America) Sâmbătă. În amintirea elutării independenței erau să se facă mari serbări în oraș. În piața principală însă a explodat întrăgă proviziunea de rachete, pe urma căreia *doiszeci oameni au murit*, ear' *patruzeci și cinci* au fost răniți grav. Trei edificii mari din apropierea locului de esplosiune s'au prăbușit.

Poporația marilor puteri. Statistici-anul francez *Bertillon*, pe basa recensământului general făcut la finea anului 1900 în șese state europene de mare-putere, a compus un conspect despre poporația acelor state, făcând evidentă și crescerea în ultima jumătate de secol. Conform acestui conspect *Rusia* cu *Finlanda* are 128,896,000 de locuitori (față de anul 1850 o crescere de 62,182,000), *Germania* 56,345,000 (sporiu 20,948,000), *Austro-Ungaria* 40,107,000 (sporiu 14,380,000), *Anglia* (fără colonii) 41,484,000 (sporiu 14,115,000), *Francia* 38,600,000 (sporiu 3,340,000), *Italia* 32,440,000 (sporiu 8,823,000).

Știri mărunte. Secțiunile literare ale *Asociațiunii* sunt convocate în ședințe plenare pe 14 Iulie st. n. — În locul protopopului *Ioan V. Rusu*, numit canonic capitular în Blaj, e numit administrator protopesc provisor al tractului Sibiului dl *Nicolae Togan*, bibliotecarul *Asociațiunii* și fost capelan al dlui Rusu. — La universitatea din *Cernăuți* pe anul școlar 1901—1902 a fost ales rector profesorul de teologie Dr. *Emilian Voitschi*.

Cărți și reviste.

Au apărut:

„Argumentul cosmologic și fisco-teologic sau teleologic pentru existența lui Dumnezeu, cu o introducere despre argumentele pentru existența lui Dumnezeu în genere”, — studiu apologetic de *Dr. Vasile Găina*, profesor extraordinar la facultatea teologică ort. orientală din *Cernăuți*. Editura autorului. Preț: 2 cor. 50 fileri. De recomandat deosebi preoților.

„Convorbiri literare”, anul XXXV. Nrul 6 (pe Iunie) au apărut cu următorul sumariu: „Din Heine”, poesii de G. Murnu; Despre țiganiada lui Budai „Deleanu”, studiu literar de G. Bogdan-Duică; „Ifigenia în Aulida (Euripides), traducere în versuri de P. Dulfu; „Sorele și Luna”, baladă populară de E. Hodoș; „Un fragment din cronica moldovenescă în limba slavă”, de I. Bogdan; „Două tinere talente”, de M. Dragomirescu; „P. Eliade: Filosofia lui la Fontaine”, recensiuie de St. Orășanu, „Spicuri din marele dicționar geografic al României”, de M. B; Comunicări mărunte”, de N. Iorga.

„Conv. literare” apar în editura librăriei Sococu et. C. în București, Calea Victoriei Nr. 21 și costă pe an, pentru Austro-Ungaria 15 corōne.

Programa școlei civile de fete, cu internat și drept de publicitate, a „*Asociațiunii* pentru literatura română și cultura poporului român” din *Sibiu* pe anul școlar 1900—1901 (a XV-a programă), publicată de directorul *Dr. Vasile Bologa*.

Cuprinde: „*Planul de învățământ*”, studiu de Dr. V. Bologa; *Noul plan de învățământ al școlei Asociațiunii*, de corpul didactic; *Discursuri la încheierea anului școlar 1899-1900*, (discursul directorului Dr. Bologa și al protopresbiterului I. Papiu ca delegat al comitetului Asociațiunii) și *Știri școlare*. Din acestea estragem următoarele: În cursul anului școlar 1900—1901 au funcționat patru învățători (directorul Dr. V. Bologa și inv. Eugenia Moga n. Trifă, Ioan Popovici și Eugenia Jovescu), doi catecheti (asesorul cons. Mateiu Voilean și capelanul *Nicolae Togan*), șapte instructori: *Timoteu Popoviciu* pentru musica vocală, care după retragere a fost înlocuit cu I. Kirchner, *Laura Vlad* pentru pictură, desen și caligrafie, *Eufemia Katona* lucrul de mână, *Iuliu Schaeffer*, *Sabina Brote* și *Selma Mokesch* pentru musica instrumentală, și *Elena Petrașcu*, directora internatului, pentru limba franceză.

Personalul internatului a constat din: directorul școlei totodată director și al internatului, din directora internatului, medicul de casă Dr. I. Beu, o guvernantă și două bonne. De tot au funcționat 17 persoane.

Eleva au fost înscrise: pe cl. I. 12, pe cl. II. 25, cl. III. 26, cl. IV. 18 și la cursul complementar 4. De tot 85. Din acestea 64 gr.-orientale și 21 gr.-catolice; au avut proviziune în internat 52 (5 din școla elementară susținută de reuniunea femeilor române), întră cari 37 gr.-orientale și 15 gr.-catolice. După ocupațiunea părinților au fost: 22 fiice de prooți (interne 12), 21 de proprietari, agricultori și arăndași (interne 10), 8 de funcționari de stat și comunal (interne 4), 8 de medici, advocați, ingineri (interne 9, una din școla elementară), 6 de comercianți și industriași (interne 6), 6 de privatieri (pensionisti) etc. (interne 2), 5 de muncitori, servitori (interne 2) și 4 de funcționari privați (interne 5, una din școla elementară).

În decursul anului școla a fost vizitată de *Preacuvioșia Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu* vicepresident al *Asociațiunii* și de dl *Iosif St. Șuluțiu*, ca delegați ai comitetului *Asociațiunii*, cum și de inspectorul reg. de școle Dr. *Gavril Pintăr*. Starea sanitară a elevelor a fost mulțamitoare; în privința acesta se observă cele mai stricte îngrijiri, conform dispozițiilor medicului de casă; elevele fac adese-ori preumblări și gimnastică corespunzătoare, érna patinează și urmăză școla de dans în edificiul propriu al internatului. Escursiuni școlare în decursul anului s'au făcut trei, sub conducerea corpului profesoral.

Din public.)*

Mulțamită.

Subscrierul paroch în Ghimbav, îmi țin de o deosebită datorință a-mi espri-ma și pe acesta cale sincera mea mulțamită față de mai mulți dintră bunii mei fii duchovnicești cari cuprinși de căldura credinței și de dragoste cătră biserică, au binevoit a împodobi casa Domnului în următorul mod, anume:

Dl. inv. *Ioan Mățianu* împreună cu evlavioasa sa soție D-na *Lucreția* și-au luat asupra-le spesele pentru zugrăvirea iconostasului, a fesnicilor și policandrelor în suma de 80 cor., preotēsa *Elena*, văduvă după repausatul paroch *Nicolau Popoviciu* din Ghimbav, împreună cu preotēsa *Luisa Comanescu* au dăruit un epitrafir de purpur brodat și lucrat de ele însăse în preț de 60 cor., credinciosul *George Cârstocea* a dăruit două fesnice pe prestol în valōre de 5 cor., văduva *Ana Muntean*, a procurat un prapor în preț de 85 cor., *Ioan Feldiorean* și soția *Paraschiva* au dăruit un rēnd de odăjdii în preț de 260 cor.

Pentru aceste daruri, cari s'au adus și s'au sfințit, rog pe bunul Dzeu să le primescă și jertfa să le-o rēsplătēscă.

G h i m b a v, 9/VI 1901.

Ioan F. Comanescu
paroch ort. rom.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primesce răspunderea.

[90] 1—3

Concurs

Pentru întregirea celor două posturi învățătoresci vacante la școala elementară română gr. or. din Boița, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu fiesce-care dintre aceste posturi, sunt:

1. Salariu anual 600 corone solviți din cassa comunei bisericesci în rate lunare anticipative.

2. Cuartir natural în edificiul școlar său în cazul când acesta s'ar dovedi ca fiind necorespunzător 40 corone relut de cuartir anual.

3. Câte 4 stângini de lemne dela comuna politică.

4. Cuincuenaliile legale.

Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari sunt apți pentru predarea științelor economice în școala de repetițiune precum și aceia cari posed cunoscințe musicale și sunt în stare a înființa coruri bisericesci.

Pentru instruirea acestora ambii cei aleși vor fi remunerați.

Obiectele de învățământ: economia, gimnastica, cântările și școala de repetițiune se vor împărți între toți învățătorii în mod proporțional prin comitetul parochial.

Dela concurenți se cere ca să se prezente înainte de terminul alegerii în biserica parochială din loc în vre-o Duminecă său sârbătoare spre a-și dovedi aptitudinea în cântări și tipic.

Cererile concursuale instruite în înțelesul Regulamentului școlar sunt a se înainta oficiului protopresbiterial român gr. or. al Sibiiului în terminul susindicat.

Boița, din ședința comitetului parochial român gr. or. ca scaun școlar, ținută la 2 Iunie v. 1901.

Stanciu Coca
president.

Ioan Druhora
presbiter gr. or., notariu.

Nr. 667.

Cu scirea și consimțământul subscrisului.
Sibiiu, 12 Iunie, 1901.

I. Papiu
protopresbiter.

Nr. 108/1901.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de clădire aprobate de Venerabilul Consistoriu archidiececan sub Nrii 2838 și 4420 Șc. a. c. comuna bisericescă Sibiiu, suburbiul inferior, dă în întreprindere edificarea școlii sale pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține în 1/14 Iuliu 1901 în școala gr. or. din strada lungă (Langgasse) Nr. 17 la 11 ore a. m.

Prețul strigării este 8106 cor. 18 fil. în care sumă nu este socotit materialul folosibil (cărămida și țigla bună) din școala cea veche.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Sibiiu suburbiul inferior la amăzi și după 6 ore sêra.

Sibiiu, suburbiul inferior, 12/25 Iunie, 1901.

Pentru comitetul parochial:

Ioșif Joandrea
președinte.

Const. Dimian
paroch și not. com.

Nr. 671.

Vedut.

I. Papiu
ppresb.

Nr. 282.

[85] 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Inuri, în protopresbiteratul Albei-Iulia, se descrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiterial instruite conform normelor din vigōre în terminul amintit și au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă

[88] 1—3

sêu sârbătoare în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 26 Maiu, 1901.

Florian Rusan
adm. protopresb.

Nr. 29—1901.

[87] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de protopresbiter în nou înființatul tract protopresbiterial al Hunedoarei, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele.

1. Venitele din parochia centrală Hunedoara, însă numai după eventuala devenire în vacanță a parochiei, de-orece actualminte parochia își are parochul său.

2. Dotațiunea protopresbiterială de 1000 corone, parte din fondurile archidiececane, parte din caselle parochiale ale tractului.

3. Diurnele pentru visitațiunile canonice și visitarea școlilor și esmiterea în comisiuni conform regulamentului în vigōre.

Concurenții se subșternă suplicele lor, conform dispozițiunilor și regulamentelor în vigōre în terminul de sus, Preavenerat. Consistoriu archidiececan.

Hunedōra, în 29 Maiu 1901

Comitetul protopresbiterial al tractului Hunedōrei.

Titu V. Gheaja
preș. com. și comisar cons.

George Raiu
notariu comit.

Nr. 362/901.

[86] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Dobra se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom”.

1. Dobra, un post de învățător și un post de învățătoare, fiecare cu salariu de 800 Cor.

2. Fintoag, un post de învățător cu salariu de 600 cor. cuartir și lemne de foc.

3. Lapugiul superior, un post de învățător cu salariu de 600 cor. cuartir și lemne de foc.

4. Briznic, un post de învățător cu salariu de 600 cor. și cuartir natural.

Cei cari doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au să se prezenteze în o Duminecă sau sârbătoare în comunele respectiva spre a-și arêta des-teritatea în cântări și tipic, pentru-că cei cari vor fi aleși sau instituiți sunt datori a cânta Dumineca și Sârbătōrea atât în strană, cât și cu copii la liturgie.

Concurenții au a-și înainta cere-rile instruite conform normelor în vi-gōre, în terminul indicat, subsemnatu-lui oficiu.

Dobra în 5 Iunie 1901.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Dobrei.

Ioșif Morariu
protopresbiter.

La **Librăria Tipografiei archidiececane** se află de vânzare:

Stilistica practică

sau
Regule și exemple
pentru

Tot felul de epistole, petițiuni, acte și docu-mente, cari vin mai des înainte în viața de tōte zilele

de

Ioan F. Negruțiu.
Ediția a III-a. — Prețul 80 fileri.

Manual de stilistică

pentru

Clasa IV. gimnasială, preparandii, școala reală, școala superiōră de fete ș. a. precum și pentru privați, de

Ioan F. Negruțiu.

Ediția III.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1901.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș												
Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			
10.—	10.—		2.10	pl.	Viena	sos.	1.50	7.20	6.20	1.50	10.00	10.30	2.10	8.50	pl.	Viena	sos.	3.25	7.20	6.20	6.20	
8.30	6.50	5.45	9.15		Budapesta (gara centrală).		7.10	1.10	6.20	7.50	8.10	6.50	10.00	2.15		Budapesta (gara centrală).		6.10	1.10	7.20	9.40	
11.21	8.46	9.02	11.12		Szolnok		3.22	11.12	8.30	5.32	10.56	8.46	1.—	4.15		Szolnok		2.49	11.19	4.13	7.32	
1.33	10.38	11.33	12.47		P. Ladány		12.54	1.12	3.56		3.55	11.51	6.05	7.11	sos.		pl.	9.55	8.18	11.20	4.21	
3.42	11.56	1.48	2.11	sos.		pl.	11.04		11.36	2.38	4.30	12.41	6.35	7.18	pl.	Arad	sos.	8.57	8.08	10.50	4.06	
3.58	12.16	2.06	2.18	pl.	Oradea-mare	sos.	10.44	8.18	11.17	2.31	4.42	—	6.46	—		Glogovaț		8.45	—	10.33	—	
4.38	12.48	3.03	2.50		Mező Telegd		1.07	8.08	10.42	2.01	5.03	—	7.06	—		Gyorok		8.24	—	10.14	—	
5.20	1.26	3.45	3.26		Rév		9.32	Maria-Rodna	10.08	1.34	5.14	—	7.16	—		Pauliș		8.12	—	10.00	—	
5.43		4.06			Bratca		9.11		9.50		5.35	12.49	7.29	7.56		Maria-Radna		7.57	7.30	9.45	3.27	
6.31	2.16	4.52	4.16		Ciucia		8.37	7.30	9.19	12.52	5.37	—	7.55	—		Conop		7.22	—	9.15	—	
7.16	2.49	5.32	4.52		Huedin		7.55	7.28	8.37	12.20	6.13	—	8.11	—		Bêrzava		7.05	—	8.57	—	
8.18		6.39	5.42		Nadăș-l-ung.		6.54	Pișci	7.37		6.58	1.46	8.51	8.54		Soborșin		6.75	6.34	8.15	2.31	
8.33	3.50	6.59	5.55	sos.		pl.	6.13	6.05	7.—	11.01	7.27	2.05	6.19	9.11		Zam		5.50	6.08	7.41	2.05	
8.50		8.30	6.11	pl.	Cluș	sos.	5.24	5.45	6.45	10.46	7.52	—	9.43	—		Gurasada		5.23	—	7.16	—	
9.07	4.20	8.59	6.27		Apahida		5.02		6.27		8.08	3.27	—	6.38		Ilia		5.13	5.45	7.06	1.39	
10.14	4.41	10.29	7.26		Ghiriș		3.40	Comoițăt. dir. Buc., Pred., Braș. și Vinerea.	5.12	9.23	8.26	—	9.52	—		Branicica		4.49	—	6.43	—	
10.44	5.53	11.16	7.50		Cucerdea	pl.	3.11		4.43	8.54	8.52	2.54	10.42	10.00		Deva		4.27	5.19	6.20	1.12	
10.56	6.24	11.31	7.52	sos.		sos.	3.04		4.33	8.49	9.06	3.06	10.46	10.11		Simeria (Piski)		4.12	5.08	6.05	1.00	
11.03	6.33	11.40	7.56		Ujóra		2.58		4.27		9.52	3.32	11.35	10.41		Orăștia		3.33	4.36	5.19	12.12	
11.12	6.40	11.50			Vințul-de-sus		2.51		4.20		10.16	—	11.56	—		Șibot		3.13	—	4.55	11.57	
11.34	6.48	12.20	8.16		Aiud		2.29		3.59	8.23	10.38	4.00	12.16	11.11		Vințul de jos		2.53	4.09	4.34	11.40	
11.52	7.11	12.46	8.32	sos.		pl.	2.07	3.33	3.38	8.06	10.54	4.25	12.34	11.23		Alba-Iulia		2.33	3.57	4.17	11.38	
12.24	7.32	1.43	8.37	pl.	Teiuș	sos.	1.42	3.18	3.02	8.00	11.30	—	1.05	11.45	sos.	Teiuș	pl.	2.—	3.33	3.43	—	
12.53		2.17			Crăciunel		1.09		2.36													
1.02		2.26	9.04		Blaș (ungh. Têrnavei)		12.56	2.52	2.26	7.35												
1.14		2.36			Blaș		12.49	2.51	2.16													
1.45		3.14	9.31		Micăsasă		12.11		1.44	7.08												
2.01		3.33	9.43	sos.	Copșa-mică	pl.	11.50	2.16	1.25	6.56					pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25	12.35	
2.15		3.43	9.47	pl.		sos.	11.14	2.14	1.06	6.50						Ocna		5.07	8.08	1.56	11.01	
2.33		4.08	10.01		Mediaș		10.55		12.49	6.37					sos.		pl.	4.40	7.41	1.21	10.30	
3.04		4.45	10.25		Elisabetopole		10.24	1.42	12.18	6.16	tr. mxt.	4.12	7.94	1.20	9.15		Sibiiu		—			tr. mxt
3.40		5.27	10.53	sos.		pl.	9.45	1.14	11.40	5.49	4.33	Comuni	2.—	—			pl.	—	7.33		8.57	
3.47		5.43	11.—	pl.	Sighișōra	sos.	9.35	1.07	11.33	5.42	5.23	Nu mai Marfa și Vinerea.	2.54	—			Tâlmăciu mare		—	6.45		8.04
4.03		6.08	11.14		Hașfalău		9.12	12.53	11.16	5.28	6.15		3.59	—			Avrig		—	6.01		7.15
5.35		7.52	12.26		Homorod		7.44	11.54	10.03	4.23	8.34		6.35	—	sos.	Făgăraș	pl.	—	3.32		4.25	
6.13		8.32	12.38		Ăgostonfalva		7.03		9.22	3.50												
6.43		9.09	1.16		Apăpa		6.38	11.11	8.57	3.35												
7.16		9.40	1.35		Feldioara		5.58		8.27	3.15												
8.—		10.25	2.09	sos.		pl.	5.08	10.26	7.48	2.45												
3.55	6.55	11.—	2.19	pl.	Brașov	sos.	9.27	10.14	6.00	2.18	—	6.20	11.56	5.09	pl.	Arad	sos.	10.43	3.44	10.55	—	
4.40	7.47	12.26	3.01				8.47	9.36	4.05	1.42	—	7.08	12.42	6.14		Vinga		9.47	3.01	10.11	—	
5.10	8.19	1.11	3.31		Timiș		8.20	9.12	3.32	1.12	—	7.31	1.05	6.52		Mercizifalva		9.09	2.33	9.43	—	
11.55	10.25	8.05	9.10	sos.	Bucuresci	pl.	3.05	5.40	7.50	9.15	—	8.01	1.35	7.39	sos.	Timișōra	pl.	8.25	2.00	9.10	—	